

Шиладжян Л.К., Ситник О.О., студенти,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Гусар О. А., к.ю.н.

ПРАВОВИЙ СТАТУС СУДДІ АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДУ

Суддя адміністративного суду має спеціальний правовий статус, що обумовлюється посадою, яку він займає, та спеціальними повноваженнями при розгляді справ адміністративної юрисдикції. Від професіоналізму, досвіду, знань, навичок та вмінь судді залежить неупереджений, кваліфікований розгляд справи, а значить і ухвалення законного та справедливого рішення по справі. Правовий статус – одна з тих категорій, в якій суміщається складний комплекс різних соціальних зв'язків, відносин, інтересів, об'єднуються тісно взаємопов'язані та в той самий час відносно самостійні юридичні і загально соціальні явища. При цьому, правовий статус суді нерозривно пов'язаний з конституційним статусом людини і громадянина, змістом та обсягом основних прав, свобод й обов'язків, закріплених у Конституції України, які виступають фундаментом для спеціальних й індивідуального правових статусів.

Так, згідно з ч. 2 ст. 52 Закону № 2453-VI [1] судді в Україні мають єдиний статус незалежно від місця суду в системі судів загальної юрисдикції чи адміністративної посади, яку суддя обіймає в суді.

Для з'ясування змісту правового статусу судді адміністративного суду необхідне визначення особливостей прояву окремих елементів статусу саме для суддів адміністративних судів. Розгляд змісту правового статусу суддів адміністративних судів доцільно почати з передумов набуття ними такого статусу, а саме правосуб'єктності суддів адміністративних судів.

Правосуб'єктність представлена сукупністю правоздатності та дієздатності, які є можливостями суб'єкта, не містять у собі конкретних прав та обов'язків, не надають та не забезпечують спеціальний статус, а лише дають можливість мати або своїми діями набувати передбачені законом права та обов'язки.

Крім зазначених вимог, особа, яка претендує на суддівську посаду повинна бути професійно-придатною до цієї діяльності – тобто відповідати нормативному визначенню сукупності і структури психічних і психофізіологічних особливостей судді [2, с. 99].

Варто враховувати, що ефективність адміністративної юстиції при зверненні громадян чи юридичних осіб в адміністративні суди для захисту своїх прав, а також особливість розгляду деяких категорій справ (пов'язані з виборчим процесом, проведенням референдуму) вимагають від судді адміністративного суду не тільки високого рівня

професіоналізму, але і стійкості до великих психічних, інтелектуальних та емоційних навантажень. правосуб'єктності судді визначає його правовий статус. Для набуття особою статусу судді адміністративного суду необхідна спеціальна правосуб'єктність, що визначає здатність конкретної людини здійснювати судову владу в державі.

На сьогодні при зайнятті посади судді в адміністративному суді кандидат перевіряється на практичні навички та уміння здійснювати правосуддя щодо розгляду справ адміністративної юрисдикції. Так, кандидат має пройти конкурс, який проводиться на підставі рейтингу кандидатів, у якому окремо відображаються бали із завдань, якими перевіряють здатність кандидата бути суддею зі спеціалізації, зокрема, щодо адміністративних справ (ст.ст. 72, 73 Закону № 2453-VI) [1].

Особливого значення для визначення правового статусу судді як особи, наділеної повноваженнями здійснювати правосуддя, має присяга, адже у відповідності з ч. 1 ст. 56 Закону № 2453-VI [1] особа, вперше призначена на посаду судді, набуває повноважень судді лише після складення присяги судді.

Аналізуючи положення Закону № 2453-VI (ст. 55) [1] можна стверджувати, що всі права судді адміністративного суду, пов'язані з зайняттям суддівської посади, можна поділити на три групи. До першої групи слід віднести права, пов'язані зі здійсненням правосуддя. Такі права визначаються Конституцією України, КАСУ та іншими законами. До другої групи відносять права на участь у суддівському самоврядуванні. Третя група охоплює права пов'язані з вдосконаленням свого професійного рівня. Що стосується другої та третьої групи прав, то вони єдині, як для суддів адміністративних судів, так і для суддів інших судів. Якщо говорити про другу стадію – підготовка адміністративної справи до розгляду – суддя здійснює повноваження щодо всебічного та об'єктивного розгляду і вирішення справи в одному судовому засіданні протягом розумного строку. Наприклад, суддя вправі прийняти рішення про витребування документів та інших матеріалів; навести необхідні довідки; провести огляд письмових та речових доказів на місці, якщо їх не можна доставити до суду; призначити експертизу, вирішити питання про необхідність залучення свідків, спеціаліста, перекладача (ст. 110 КАСУ).

Адміністративне судочинство відрізняється від інших видів судочинства особливим порядком доказової діяльності, що в свою чергу наділяє суддів під час відправлення правосуддя в адміністративних справах окремими повноваженнями щодо збирання та витребування доказів, яких не має суддя під час розгляду справ інших юрисдикцій. На стадії виконання судового рішення лише у справах адміністративної юрисдикції суддя наділяється повноваженнями, щодо контролю за його виконанням (звіт про виконання, накладення стягнення, тощо). Особливого прояву в статусі судді адміністративного суду набуває такий

елемент як обмеження щодо політичної діяльності.

Отже, судді адміністративних судів є носіями судової влади, володіють однаковим з іншими суддями судів загальної юрисдикції правовим статусом, але наділяються специфічними повноваженнями (витребування доказів, контроль за виконанням судового рішення) для забезпечення своєчасного та справедливого поновлення прав та інтересів у разі їх порушення.

Література

1. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 07.07.2010 р. № 2453-VI // Офіційний вісник України. – 2010. – № 55/1. – Ст. 1900.

2. Москвич Л.М. Статус суддів: теоретичний та порівняльно-правовий аналіз: монографія / Л.М. Москвич. – Білозерка: Білозерська районна друкарня, 2004. – 224 с.

УДК 35.35.08(043.2)

Шостак А.О., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Радзівілл О.А., к.ю.н., доцент

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ

У більшості країн світу корінну модернізацію й реформування публічної служби було розпочато ще в 70-80-ті роки минулого століття і на сьогодні ці процеси дали можливість позитивно вплинути на показники ефективності роботи державного сектору, побудувати професійну і якісну публічну службу, а тому з метою здійснення в Україні адміністративної реформи та її ключового напрямку – реформування державної служби, визначення ефективних складових вдосконалення її правового регулювання доцільно проаналізувати зарубіжний досвід реформування публічної служби. Відтак, завдання адміністрації полягає у створенні прозорості та доступності послуг, забезпеченні належного рівня підготовки персоналу для обслуговування клієнтів. Ключовою проблемою розвитку публічного адміністрування в Україні є забезпечення якості послуг, що надаються громадянам [1, с. 18].

У Німеччині (Прусії) професійна державна служба з'явилася однією з перших у Європі. Вона будувалася на основі принципів відданості службі, законності, єдності, професійності і стабільності. Саме тому серед європейських держав з федеральним типом державно-адміністративного управління найбільш впливовою є публічна служба Федеративної Республіки Німеччини. Вона регулюється багатьма законами, проте основним серед них є Конституція ФРН від 23 травня 1949 року. У частині